

Тема. Євген Гуцало «Лось». Дослідження протистояння добра і зла в оповіданні «Лось».

Мета: *формувати предметні компетентності:* працювати над поглибленим аналізом оповідання «Лось» з елементами дослідництва, дослідити протистояння добра і зла в оповіданні «Лось»; розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, навички аналізу й синтезу прочитаного; уміння самостійно добирати та аналізувати матеріал; *ключові компетентності:* спілкування державною мовою (уміння усно й письмово висловлювати свої думки та почуття, уміння розуміти й аналізувати інформацію, уміння спілкуватися в різних ситуаціях), інформаційно-цифрову компетентність (уміння знаходити, використовувати та створювати інформацію, уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, уміння вчитися впродовж життя, уміння ставити цілі та досягати їх, уміння організувати свою роботу, уміння працювати самостійно); соціальну та громадянську компетентність (уміння спілкуватися та співпрацювати з іншими людьми, уміння бути відповідальним громадянином).

Форма уроку: урок-дослідження.

Обладнання: текст оповідання «Лось», підручники, таблиця «Добро і зло у творі», кола Вена, корисні покликання: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%BE%D1%81%D1%8C>, [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_\(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F))

ПЕРЕБІГ УРОКУ

I. Мотивація навчальної діяльності

1.1 Теорія літератури.

Оповідання – це невеликий прозовий твір, сюжет якого заснований на певному епізоді з життя одного персонажа (іноді кількох).

1.2. Озвучення реклами оповідання (ДЗ).

II. Повідомлення теми і мети уроку

2.1. Відтворити сюжет оповідання за поданими ілюстраціями

2.2. Дослідницька робота (випереджувальне завдання)

1 група (біологи): дати характеристику лося як тварини

Орієнтовна інформація за покликанням
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%BE%D1%81%D1%8C>

Лось— рід ссавців, найбільший представник родини оленевих. Сучасних лосів ділять на два види — лось звичайний і лось американський (іноді другий не виокремлюють). Перший трапляється в Україні, де його чисельність різко скоротилася, тому 9 листопада 2017 лося внесли до Червоної книги країни рішенням Національної комісії з питань Червоної книги України після відповідної пропозиції у травні 2017 року.

Довжина тіла самця до 3 м, висота в загривку до 2,3 м, довжина хвоста 12—13 см; маса 360—600 кг, самки дрібніші за самців. За зовнішнім виглядом лось помітно відрізняється від інших оленів. Тулуб і шия у нього короткі, загривок високий, у вигляді горба. Ноги сильно витягнуті, тому, щоб напиться,

лось вимушений заходити глибоко у воду або ставати на коліна передніх ніг. Голова велика, горбоноса, з нависаючою м'ясистою верхньою губою. Під горлом м'який шкірястий виріст (т. зв. «сережка»), що досягає 25—40 см. Шерсть груба, буро-чорна; ноги світло-сірі, майже білі. Зустрічаються також особини з цілком білим кольором хутра, при чому вони не є альбіносами. У дикій природі нараховується не більше 100 білих лосів.

Лось поширений в лісовій зоні Північної півкулі, рідше в лісостепу і на околицях степової зони. У Європі зустрічається в Польщі, Угорщині, Чехії, Білорусі, на півночі України, в Скандинавії і Центральній Росії; у Азії — від Північної Монголії і Північно-східного Китаю до північної частини сибірської тайги. У Північній Америці водиться на Алясці, в Канаді і на північному сході США, доходячи до штату Колорадо.

2 група (географи): Де відбуваються події в творі? (У заповіднику.). А що ж таке заповідник? Дати відповідь на це питання нам допоможе географ.

Орієнтовна інформація за покликанням [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_\(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F))

Заповідник – це територія, на якій зберігається в природному стані весь її природний комплекс, тобто рослинний і тваринний світ. Заповідники виділяються як унікальні пам'ятки історії і культури, живої і неживої природи. В Україні перебувають під охороною держави. Найвідоміші з них: Асканія-Нова, Канівський, Карпатський, Поліський, Чорноморський, Український степовий, Ялтинський гірсько-лісовий... Головні функції українських заповідників — збереження рослинного і тваринного світу території та їх вивчення.

2.3. Заповнення таблиці «Добро і зло у творі»

Добро	Зло
Гармонія в природі	Людина нищить природу
Хлопці врятували лося	Дядько Шпичак вбив лося
Тварина була вдячною братам	Прагнення дядька уникнути відповідальності
Співчуття хлопців до вбитої тварини	Прагнення дядька зробити хлопців своїми спільниками
Бажання хлопців покарати дядька	Відсутність гуманності у дядька у ставленні до природи

2.4..Порівняльна характеристика персонажів «Кола Вена»

2.5. Міні-дискусія

Досі вивчені твори мали щасливий кінець. Уперше оповідання «Лось» закінчується трагічно. На вашу думку, чи потрібно читати і навіть вивчати такі твори?

III. Підсумок уроку

3.1. «Мозкова атака»

- Чому природа потребує захисту?
- Що ти можеш зробити для її збереження?

3.2. «Займи позицію»

- В оповіданні «Лось» - дві історії, в яких по-різному повели себе люди: одні стали рятівниками, інший – убивцею. То хто ж така людина? Володар природи, її друг чи ворог?

IV. Оголошення результатів навчальної діяльності

4.1 Оцінювання учнів.

V Домашнє завдання

Метод «Вибери сам»

1. Спрогнозуйте кінцівку оповідання, уявивши, що у творі не з'явився дядько Шпичак.
2. Напишіть твір-роздум на тему «Що потрібно для того, щоб роги лося щовесни зеленіли, наче розложистий кущик?»

Використані джерела

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%BE%D1%81%D1%8C>,
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1>

[%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA_\(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F\)](#)

3. <https://vseosvita.ua/library/komplekt-kartok-za-tvorom-e-gucala-los-233970.html>

4. <https://vsimosvita.com/konspekt-uroku-z-ukrayinskoyi-literaturi-dlya-5-klasu-na-temu-quot-yevgen-gutsalo-osnovni-vidomosti-pro-pismennika-vichne-protistoyannya-dobra-i-zla-naskrizna-tema-svitovogo-mistetstva-porushenn/>